

Lidia Derfert-Wolf

Biblioteka Główna Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy

W kierunku bazy pełnotekstowej - inicjatywy BazTech

Abstrakt

W artykule przedstawiono inicjatywy BazTech-u zmierzające do przekształcania bazy bibliograficzno-abstraktowej w pełnotekstową. Zaprezentowano współpracę z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego oraz wydawcami czasopism w zakresie pozyskiwania pełnych tekstów artykułów. Omówiono formalne procedury współpracy oraz zasady postępowania w ramach Konsorcjum BazTech.

Słowa kluczowe

baza bibliograficzno-abstraktowa, baza pełnotekstowa, BazTech, nauki techniczne, polskie czasopisma naukowe

Abstract

The paper presents the BazTech's initiatives which lead to transforming the database from a bibliographic one into a full-text one. It points out the co-operation between ICM UW and journal publishers in the field of gaining full-text articles. It also discusses the formal procedures of the co-operation and the rules of proceeding within Konsorcjum BazTech.

Keywords

bibliographic database, full-text database, BazTech, technical sciences, Polish scientific journals

„Baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych” BazTech powstała w 1998 r. jako baza bibliograficzno-abstraktowa[1]. Od początku jest udostępniana bezpłatnie w Internecie, obecnie w ramach Biblioteki Wirtualnej Nauki Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW) http://vls.icm.edu.pl/index_org.html, pod adresem <http://baztech.icm.edu.pl>. Baza zawiera opisy artykułów z polskich czasopism z zakresu inżynierii, techniki oraz w wyborze z nauk ścisłych i ochrony środowiska; liczy ok. 160 tys. rekordów[2]. Wśród 500 tytułów rejestrowanych w BazTech-u[3], znaleźć można czasopisma punktowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW)[4] oraz wszystkie polskie czasopisma techniczne z Thomson Reuters Master Journal List[5]. Rekordy artykułów zawierają:

- tytuł artykułu w języku polskim i/lub angielskim,
- nazwiska autorów,
- tytuł czasopisma,
- rok publikacji, opis fizyczny,
- słowa kluczowe w języku polskim i/lub angielskim,
- miejsce zatrudnienia oraz e-mail pierwszego autora,
- język publikacji i typ dokumentu,
- streszczenie w języku polskim i/lub angielskim

Opisy artykułów od 2006 r. uzupełniane są dodatkowo o bibliografię załącznikowe, wprowadzane jako jedno pole tekstowe (rys. 1).

Czasopismo	Polish Hyperbaric Research
Tytuł artykułu	Zdolności do wykonywania czynności operatorskich w symulowanych warunkach zanurzenia na głębokości 30 i 50 metrów
Autorzy	Łaszczyńska, J., Jarosz, A., Truszczyński, O.
Treść / Zawartość	
Tytuły, streszczenia, słowa kluczowe, ...	
Warianty tytułu	EN Fitness for making an operating decision during simulation diving 30 and 50 m
Języki	PL
Abstrakt	PL W celu określenia wpływu hiperbarii na zdolność do wykonywania czynności operatorskich, przeprowadzono badania w symulowanych warunkach zanurzenia na głębokości 30 i 50 m (w komorze hiperbarycznej WIML) z udziałem 20 ochotników, mężczyzn. Analizowano ruchy skokowe gałki ocznej (okulograf) oraz wyniki aparaturowego testu koordynacji wzrokowo-ruchowej. Stwierdzono, że w obu badanych warunkach zanurzenia dochodzi do upośledzenia procesu świadomego przekazywania informacji wzrokowej. Analiza skokowych ruchów gałki ocznej, w oparciu o zapisy okulografu "JA22", może przynieść zupełnie nowe możliwości w zakresie opisu i predykcji zachowań ludzkiego organizmu, ekspozowanego na wpływ nietypowych warunków środowiska. EN This study aimed at attempting to evaluate a psychophysiological parameters during simulated diving on 30 and 50 m (in hyperbaric chamber). In 20 healthy male volunteers the parameters of eye-tracking and visual-motion co-ordination test had been analyzed. The obtained results indicates deprived conscious visual information process in both profile of hiperbaric exposition.
Słowa kluczowe	
Ścieżka wydawnicza (wydawca, czasopismo, tom, numer, ...)	
Wydawca	Polskie Towarzystwo Medycyny i Techniki Hiperbarycznej
Czasopismo	Polish Hyperbaric Research
Rocznik	2005
Tom	Nr 1(19)
Numer	
Opis fizyczny	s. 12--17, Bibliogr. 5 poz.
Twórcy (autorzy, redakcja, ...)	
Twórcy	autor Jarosz, A. autor Łaszczyńska, J. autor Truszczyński, O.
Referencje	1. Bennet P.B., Elliot S.H.: The physiology and medicine of diving. London 1993. 2. Fisher, B., Weber, H.: Express saccades and visual attention. Behavioral and Brain Sciences, 1993, 16(3), 553-610. 3. Fisher, B., Gezeck, S., Huber, W.: The three loop model: a neural network for the generation of saccadic reaction times. Biological Cybernetics, 1995, 72, 165-195. 4. Posner, M.I.: Orienting of attention. The VII th Sir Frederick Bartlett Lecture, Quarterly J. Exper. Psychol., 1980, 32, 3-25. 5. Tamowski, A., Wójcik K.: Obciążenie zadaniowe a automatyczne i kontrolowane mechanizmy skokowych ruchów oka, Polski Przegląd Med. Lot. 2000, 2, 73-83.
Kolekcja	BazTech
Informacja BazTech - adres e-mail i afiliacja autora, tytuł konferencji	
Afilacje	Zakład Fiziologii Lotniczej Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie
Adres e-mail	
Konferencje	

Rys. 1. Rekord artykułu BazTech w interfejsie YADDA (wersja testowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *BazTech* [on-line]. [Dostęp 23 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://lodowy.icm.edu.pl/baztech/>.

Opracowywane są też wyczerpujące opisy czasopism zawierające (rys. 2 i 3):

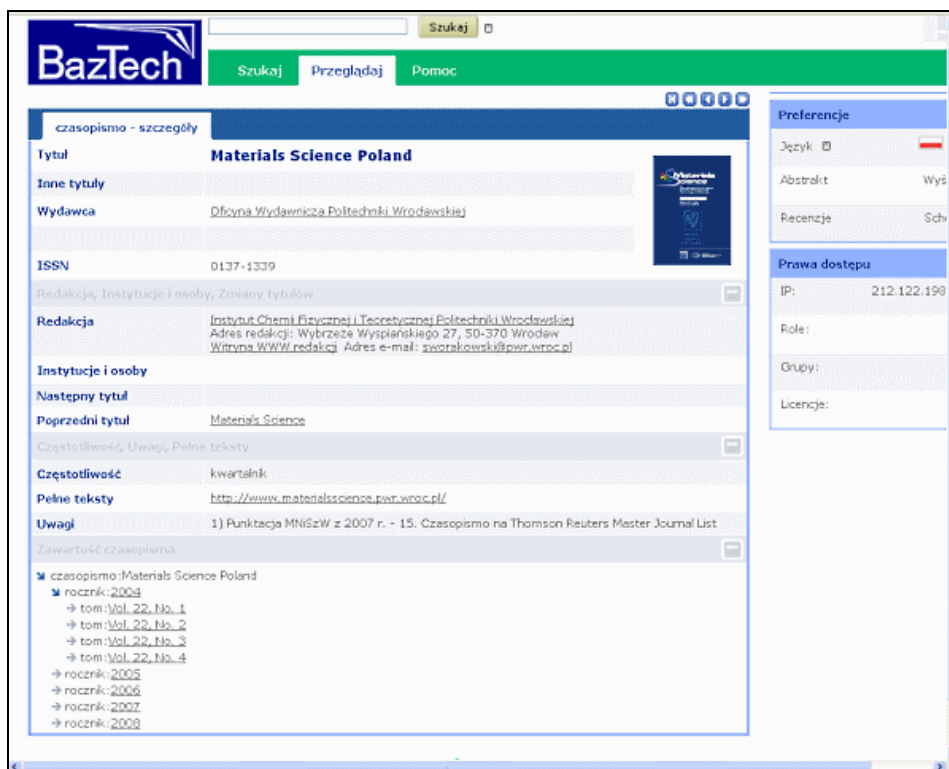
- tytuł czasopisma,
- dane wydawcy: nazwa, adres, URL, e-mail,
- dane redakcji: nazwa, adres, URL, e-mail,
- numer ISSN i częstotliwość,
- informacje o zmianach w tytule z linkami do poprzedniego i/lub następnego tytułu,
- informacje o prenumeratorach danego tytułu spośród instytucji tworzących bazę,
- okładkę czasopisma (plik graficzny),
- uwagi, m.in. punktację czasopism według MNiSW,
- informacje o dostępności pełnych tekstów artykułów na witrynach wydawców/redakcji oraz linki do tych witryn.

Informacje o czasopiśmie	
Tytuł:	Materials Science Poland
Wydawca:	Oficina Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
Adres wydawcy:	50-370 Wrocław, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, tel.(071) 320-29-94, 320-38-23; fax (071) 328-29-40
Witryna wydawcy:	http://www.oficyna.pwr.wroc.pl/
E-mail wydawcy:	oficyna@pwr.wroc.pl
Redakcja:	Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej Politechniki Wrocławskiej
Adres redakcji:	Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław
Witryna redakcji:	http://www.materialscience.pwr.wroc.pl/
E-mail redakcji:	sworakowski@pwr.wroc.pl
Pełne teksty wybranych roczników:	http://www.materialscience.pwr.wroc.pl/
Uwagi:	
1) Punktacja MNiSzW z 2007 r. - 15. Czasopismo na Thomson Reuters Master Journal List	
ISSN:	0137-1339
Częstotliwość:	kwartalnik
Poprzednia nazwa czasopisma:	Materials Science
Artykuły z lat:	2004 , 2005 , 2006 , 2007 , 2008 ,
Prenumeratory roczników:	2002 , 2003 , 2004 , 2005 , 2006 ,

Rys. 2. Rekord czasopisma w bazie danych BazTech

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *BazTech* [on-line]. [Dostęp 23 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://lodowy.icm.edu.pl/baztech/>.

The screenshot shows the BazTech database interface. The main content area displays the record for "Materials Science Poland". The record includes fields for Title, ISSN (0137-1339), Publisher (Oficina Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej), and Editor (Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej Politechniki Wrocławskiej). It also lists the frequency (kwartalnik) and the full-text URL (<http://www.materialscience.pwr.wroc.pl/>). A section titled "Zawartość czasopisma" lists the contents of the journal, including the year 2004 and its four issues (tom 1(22), No. 1, 2, 3, 4), and the years 2005, 2006, 2007, and 2008. The right sidebar contains "Preferencje" (Preferences) and "Prawa dostępu" (Access Rights) sections.

Rys. 3. Rekord czasopisma BazTech w interfejsie YADDA (wersja testowa)

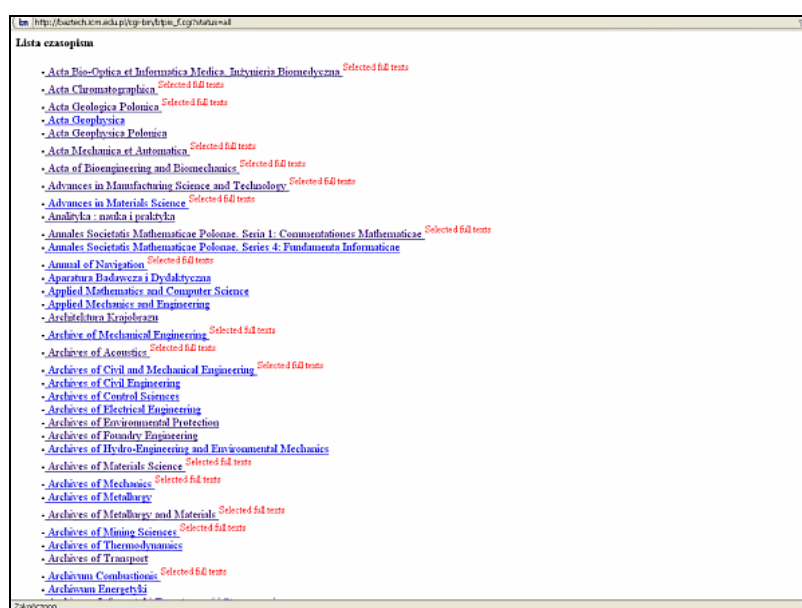
Źródło: opracowanie własne na podstawie: *BazTech* [on-line]. [Dostęp 23 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://lodowy.icm.edu.pl/baztech/>.

Bazę danych tworzy Konsorcjum BazTech zrzeszające 22 instytucje[6], pod kierunkiem Politechniki Krakowskiej (w latach 1998–2006 koordynatorem była Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy). Zespół redaktorów (edytorów rekordów) liczy obecnie ok. 70 osób. Za zawartość merytoryczną, administrowanie danymi oraz kontakty z wydawcami i redakcjami czasopism odpowiada Biblioteka Główna Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego.

W miarę rozwoju bazy, jak również rozwoju witryn internetowych czasopism, starano się ulepszać funkcjonalność i przydatność BazTech-u. Należy tu dodać, że w momencie powstawania bazy niewiele czasopism posiadało strony internetowe. W 2000 r. podjęliśmy inicjatywę stałego monitorowania tego zjawiska. Analizowaliśmy:

- Czy czasopismo ma własną witrynę, czy jest to tylko wzmianka o nim na witrynie wydawcy?
- Czy udostępniane są streszczenia artykułów w języku polskim i/lub angielskim?
- Czy udostępniane są pełne teksty artykułów i na jakich zasadach?

W rezultacie tej analizy podjęto inicjatywę rozbudowy rekordu czasopisma o pola: URL witryny wydawcy i/lub redakcji oraz URL witryny z pełnymi tekstami artykułów. Wprowadzenie tych informacji w rekordzie skutkuje natychmiastowym pojawieniem się ich on-line, w opisie czasopisma (rys. 2 i 3). Trzeci element – adres strony z pełnymi tekstami artykułów – jest dodatkowo ujawniany na liście czasopism w postaci oznaczenia Selected full texts przy tytułach tych czasopism, których wybrane bądź wszystkie roczniki występują w sieci w wersji pełnotekstowej na witrynach wydawców/redakcji (rys. 4). Takie samo oznaczenie pojawia się w rekordach artykułów z tych czasopism, w polu „Czasopismo” (rys. 5). Opisywane tu funkcjonalności dostępne są w obecnym interfejsie BazTech (<http://baztech.icm.edu.pl>) oraz częściowo, w przygotowywanym nowym interfejsie YADDA (wersja testowa: <http://lodowy.icm.edu.pl/baztech/>). W tym drugim nie ma na razie na liście tytułów czasopism żadnych oznaczeń wskazujących na to, że w sieci są dostępne pełne teksty. Taka informacja widnieje tylko w rekordach czasopism (rys. 3).

Rys. 4. Lista czasopism indeksowanych w bazie danych BazTech

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BazTech [on-line]. [Dostęp 23 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: : <http://baztech.icm.edu.pl>.

Autorzy: Zielinski, A.
Tytuł: O niektórych problemach rozwoju rynku komunikacji elektronicznej (telekomunikacji i mediów) w Polsce
Tytuł alternatywny: On some problems of the electronic communications market in Poland
Czasopismo: Telekomunikacja i Techniki Informacyjne <i>Selected full texts</i>
rok: 2008, nr 1-2, s. 3 - 19, Bibliogr. 36 poz., rys.
Słowa kluczowe angielskie: ELECTRONIC COMMUNICATIONS, TELECOMMUNICATIONS, MOBILE TELECOMMUNICATIONS, FIXED TELECOMMUNICATIONS, TELEPHONY, INTERNET, ELECTRONIC MEDIA, TELEVISION, RADIO BROADCASTING,
Słowa kluczowe polskie: KOMUNIKACJA ELEKTRONICZNA, TELEKOMUNIKACJA, TELEKOMUNIKACJA MOBILNA, TELEKOMUNIKACJA STACJONARNA, TELEFONIA, INTERNET, MEDIA ELEKTRONICZNE, TELEWIZJA, RADIOFONIA,
Język: polski
Typ dokumentu: artykuł z czasopisma
Miejsce zatrudnienia autora: Instytut Łączności, ul. Szachowa 1, 04-894 Warszawa
e-mail: A.Zielinski@tl.waw.pl
Streszczenie angielskie: The paper contains critical description of development of the electronic communication market (telecommunications and media) in Poland in 2007. It also covers important events after parliamentary elections in Poland, during late 2007 and early 2008 related to electronic media.
Streszczenie polskie: Dokonano krytycznej analizy rozwoju rynku komunikacji elektronicznej (telekomunikacji i mediów - telewizji oraz radiofonii) w Polsce w 2007 r. Skomentowano także ważne wydarzenia dotyczące rynku mediów, które miały miejsce po ostatnich wyborach parlamentarnych w Polsce pod koniec 2007 r. i na początku 2008 r.

Rys. 5. Rekord artykułu w bazie danych BazTech (informacja o dostępności pełnego tekstu)
 Źródło: opracowanie własne na podstawie: *BazTech* [on-line]. [Dostęp 23 maja 2009]. Dostępny w
 World Wide Web: : <http://baztech.icm.edu.pl>.

Spośród wszystkich czasopism zarejestrowanych w BazTech-u, 156 udostępnia na witrynach redakcji/czasopism pełne teksty artykułów, co stanowi 31,3% ogółu tytułów z bazy. Nie można wprost powiedzieć, że są to czasopisma typu *open access* (OA), ale z pewnością wiele z nich ukazuje się na zasadach OA, przy czym zdecydowana większość to tzw. zdublowany OA – wersja elektroniczna jest dostępna za darmo, a wersja papierowa jest sprzedawana w prenumeracie. Zgodnie z podziałem czasopism OA według M. Nahotki[7], mamy w tej grupie tytułów BazTech-u czasopisma umożliwiające np.:

- bezpłatny dostęp do wszystkich artykułów – bez ograniczeń,
- dostęp do pełnych tekstów po upływie określonego przez wydawcę czasu,
- dostęp do wybranych przez redakcję artykułów według kryteriów treściowych lub formalnych.

Większość pełnych tekstów z ww. modeli publikowania dostępna jest na witrynach wydawców/redakcji, bez żadnych ograniczeń. Jedynie w przypadku kilku tytułów wymagana jest bezpłatna rejestracja. Należy tu dodać, że w bazie BazTech oznaczenia *Selected full texts* pojawiają się wyłącznie w przypadku bezpłatnego udostępniania wszystkich albo wybranych artykułów w wersji pełnotekstowej. Poza tym przyjęto zasadę podawania linków tylko do stron czasopism, a nie stron, na których z różnych względów znalazł się pełen tekst, np. witryn osób czy instytucji. Wyjątek stanowią linki do bibliotek cyfrowych, w których znaleźć można elektroniczne wersje czasopism, udostępniane na podstawie umów bibliotek z wydawnictwami. Dotyczy to głównie wydawnictw uczelnianych, np. „Czasopisma Technicznego” Politechniki Krakowskiej.

Analizując bliżej czasopisma rejestrowane w BazTech-u, udostępniające wersje pełnotekstowe na własnych witrynach, dochodzimy do wniosku, że większość z nich to czasopisma wydawane przez jednostki naukowe, w tym instytuty naukowo-badawcze,

komitety PAN, instytuty i katedry szkół wyższych. Są to często czasopisma, których wydawanie jest dotowane przez MNiSW. Zapewne liczba czasopism w tej grupie będzie rosła z uwagi na to, że parametrami oceny czasopism naukowych przez MNiSW są m.in: istnienie strony internetowej z dostępem do streszczeń oraz istnienie strony internetowej z dostępem do pełnych tekstów. Natomiast czasopisma fachowe, branżowe udostępniają coraz częściej pełne teksty, ale wyłącznie na zasadach odpłatności albo jako dodatkową opcję do wersji drukowanej dla prenumeratorów – takich tytułów w bazie BazTech nie traktuje się jako *Selected full texts*.

Czasopisma oznakowane w BazTech-u *Selected full texts* występują też w bazie Directory of Open Access Journals (DOAJ): <http://www.doaj.org/>, rejestrującej czasopisma OA z całego świata, w tym 70 tytułów z Polski. W DOAJ jest jedynie dziewięć czasopism z BazTech-u[8] – brakuje wielu renomowanych tytułów, wysoko punktowanych przez MNiSW i występujących na *Thomson Reuters Master Journal List*. Przyczyn jest z pewnością wiele. Kryteria doboru czasopism do DOAJ są ściśle określone i dyskwalifikowane są np. czasopisma, które umożliwiają dostęp do pełnych tekstów po upływie określonego przez wydawcę czasu. Poza tym zamieszczenie w DOAJ wymaga zazwyczaj zgłoszenia przez wydawcę, a nie wszyscy wydawcy być może wiedzą o istnieniu tego katalogu. Z drugiej strony proces zgłaszania czasopism do prestiżowych baz danych i wykazów jest coraz bardziej powszechny, co twórcy BazTech-u obserwują na własnym przykładzie. Należy więc oczekiwać zwiększenia reprezentacji polskich czasopism naukowych w DOAJ, liczącym obecnie 4159 czasopism OA z całego świata.

Podobnych analiz występowania czasopism „baztechowych” w innych bazach i katalogach można by robić więcej, ale nie jest to przedmiotem niniejszego artykułu. Warto jednakże wspomnieć o krajowym serwisie „Naukowe i Fachowe Polskie Czasopisma Elektroniczne” ARIANTA: <http://www1.bg.us.edu.pl/bazy/czasopisma/>, gdzie występują niemal wszystkie czasopisma z BazTech-u. Serwis jest niezwykle przydatny przy bieżącym monitorowaniu czasopism pod kątem udostępniania pełnych tekstów (opcja wyszukiwanie „Oprócz spisów treści: pełne teksty”) oraz przy analizowaniu nowego tytułu, przed włączeniem do kolekcji BazTech.

Opisany wyżej sposób docierania do pełnych tekstów artykułów z czasopism rejestrowanych w BazTech-u jest jedynie pośrednictwem pomiędzy użytkownikiem a witryną czasopisma. Z uwagi na to, że zasoby BazTech są indeksowane przez wyszukiwarki Google i Google Scholar, użytkownik dociera do rekordów BazTech różnymi sposobami, niekoniecznie korzystając bezpośrednio z bazy. I fakt, że w rekordzie jest informacja *Selected full texts* ułatwia z pewnością dotarcie do tekstu artykułu. Nie jest to jednak doskonała metoda i twórcy bazy od początku byli tego świadomi, dążąc do lepszych rozwiązań. Dyskutowane były propozycje dodawania w rekordach artykułów linku kierującego bezpośrednio do pełnego tekstu na stronie czasopisma. Takie rozwiązanie miało jednak kilka wad:

1. brak gwarancji wieczystego utrzymywania tekstu pod tym samym adresem URL przez wydawcę/redakcję,
2. konieczność ciągłej weryfikacji linków, co przy wielkości bazy danych nie jest możliwe,
3. bardzo zróżnicowane formy i formaty udostępniania tekstów przez wydawców/redakcje.

Kolejny etap rozwoju BazTech-u w kierunku bazy pełnotekstowej rozpoczął się w momencie nawiązania współpracy z ICM UW w zakresie oprogramowania do edycji i prezentacji danych BazTech, w ramach systemu YADDA (<http://yaddainfo.icm.edu.pl/>). Jednym z elementów YADDA jest repozytorium danych, na które składają się: archiwum treści, ich katalog oraz indeksy pozwalające przeglądać i przeszukiwać kolekcję. BazTech jest jednym z takich repozytoriów, na razie jako baza bibliograficzno-abstraktowa, a w planach jako kolekcja pełnych tekstów naukowo-edukacyjnych z zakresu szeroko pojętej inżynierii i techniki. Baza ma więc zaplecze programistyczne i miejsce na serwerach ICM UW, zarówno dla opisów bibliograficznych, jak i pełnych tekstów publikacji. Z drugiej strony, dotychczasowe dobre kontakty z wydawcami/redakcjami czasopism zapewne wpłyną korzystnie na proces zdobywania pełnych tekstów w wersji elektronicznej.

Twórcy bazy danych BazTech rozpoczęli w 2008 r. pozyskiwanie pełnych tekstów artykułów, testując ich zamieszczanie w bazie na platformie YADDA. Cały proces przebiega zgodnie z ustaloną procedurą współpracy z ICM UW oraz zgodnie z obowiązującym prawem autorskim i polityką wydawców. Podstawowe założenia są następujące:

- Konsorcjum BazTech zabiega u redakcji/wydawców czasopism już rejestrowanych w bazie o przekazywanie pełnych tekstów artykułów;
- pozostałe czasopisma z zakresu nauk technicznych oraz w wyborze nauk ścisłych i ochrony środowiska, powinny być również zamieszczane w kolekcji BazTech.
Dotyczy to:
 - o wydawców czasopism, z którymi ICM nawiązało/nawiązuje kontakt,
 - o czasopism rejestrowanych w innych kolekcjach YADDA, np. BazHum, AGRO, kolekcja matematyczna ICM UW;
- teksty w wersji elektronicznej (w formacie PDF) przechowywane są na serwerze ICM UW na podstawie umów pomiędzy wydawcami czasopisma a ICM UW;
- Konsorcjum BazTech opracowuje metadane (rekordy bibliograficzne) do ww. publikacji w programie do edycji systemu YADDA – DeskLight.

Z ww. procedury wynikają zadania Konsorcjum BazTech, polegające głównie na zabieganiu u redakcji/wydawców czasopism rejestrowanych w bazie o przekazywanie pełnych tekstów artykułów. W tym celu wspólnie z ICM przygotowano pismo przewodnie kierowane do wydawców^[9] oraz wzór umowy pomiędzy wydawcą a ICM UW w sprawie przekazywania tekstów publikacji. W umowie zawarte jest stwierdzenie, że wydawca wyraża zgodę na opracowanie metadanych przez współpracujące z ICM konsorcjum BazTech. Zamieszczono też szczegółowe zasady pośredniczenia BazTech-u w upowszechnianiu treści artykułów. Generalnie ustalono, że wydawca przesyła drogą elektroniczną zawartość każdego artykułu w formacie PDF. Przekazuje je osobie wskazanej przez Konsorcjum BazTech, odpowiedzialnej za opracowanie metadanych niezbędnych do efektywnego wyszukiwania artykułów. Metadane to dotychczasowe elementy opisu bibliograficznego rekordu BazTech. W praktyce osoba z BazTech-u odpowiedzialna za pełne teksty pośredniczy w uzgadnianiu szczegółów umowy z ICM. Następnie biblioteki ustalają z redakcją/wydawcą tryb przekazywania e-tekstów, np. dostarczanie poprzez e-mail albo pobieranie plików PDF ze strony internetowej czasopisma za zgodą wydawcy.

Opisany wyżej plan będzie realizowany na szerszą skalę w odniesieniu do redakcji czasopism indeksowanych w BazTech-u, które na swoich witrynach udostępniają pełne teksty publikacji. Jednocześnie w trakcie opracowywania procedur zgłaszały się do nas redakcje nowych czasopism z prośbą o indeksowanie w BazTech-u, którym od razu proponowaliśmy ww.

formę współpracy. W rezultacie mamy obecnie podpisane umowy z wydawcami następujących pięciu czasopism:

- „Journal of Automation Mobile Robotics and Intelligent Systems”,
- „Polish Hyperbaric Research”,
- „Problemy Klimatologii Polarnej”,
- „Zeszyty Naukowe Akademii Marynarki Wojennej”,
- „Zeszyty Naukowe”/Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. gen. T. Kościuszki.

Wydawcy tych czasopism wyrazili zgodę na pobieranie plików ze stron internetowych. Z uwagi na to, że nie pracujemy jeszcze w nowym programie do wprowadzania danych – DeskLight – praca przebiega następująco:

- osoba odpowiedzialna z BazTech-u pobiera ze strony czasopisma adresy URL poszczególnych tekstów artykułów w formacie PDF,
- tworzy zestawienie tych adresów, uzupełniając tytułami artykułów i numerami ID rekordów w BazTech-u,
- przesyła zdalnie zestawienie do ICM UW,
- plik PDF z pełnym tekstem ukazuje się w odpowiednim rekordzie w interfejsie YADDA, w kolekcji BazTech: <http://lodosy.icm.edu.pl/baztech/> (rys. 1).

W momencie rozpoczęcia edycji rekordów w DeskLight, pełen tekst będzie dodawany bezpośrednio w tym programie i natychmiast prezentowany w sieci. Obecnie jednak z powodzeniem realizowane są prace według ww. schematu. Do maja 2009 r. dodano ok. 300 plików z pełnymi tekstami. W zależności od tytułu są to teksty od początku ukazywania się czasopisma bądź od rocznika/numera wskazanego w umowie przez wydawcę.

Przed Konsorcjum BazTech stoją zatem dwa główne zadania zmierzające do przekształcenia bazy bibliograficznej w kolekcję pełnotekstową:

- pozyskiwanie kontaktów z wydawcami skłonnyymi do zamieszczania tekstów elektronicznych w repozytorium,
- w zakresie programistycznym – przeszukiwanie pełnych tekstów publikacji.

Obydwa zadania będą realizowane w ścisłej współpracy z ICM UW. Dodatkowo, biorąc pod uwagę to, że w systemie YADDA będą udostępniane inne kolekcje czy repozytoria, BazTech chętnie podejmie współpracę z ich twórcami, w trosce o ujednolicenie formatu danych oraz unikanie dublowania prac. Natomiast poziom uzupełniania wszystkich kolekcji pełnymi tekstami publikacji będzie zależał częściowo od aktywności twórców baz danych, ale głównie od woli wydawców czasopism i ich podejścia do idei otwartej nauki i ruchu Open Access^[10].

Przypisy

[1] Pierwszy rekord BazTech ukazał się w Internecie w styczniu 1999 r.

[2] Według stanu na 15 maja 2009 r.

[3] Według stanu na 15 maja 2009 r.

[4] Ujednolicony wykaz czasopism punktowanych [on-line]. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 5 maja 2009 r. [Dostęp 15 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: http://www.nauka.gov.pl/mn/index.jsp?place=Lead08&news_cat_id=470&news_id=8245&layout=2&page=text.

[5] *Master Journal List* [on-line]. Thomson Reuters, 2009 [Dostęp 15 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://scientific.thomson.com/mjl/>.

[6] Wykaz instytucji tworzących bazę danych BazTech dostępny jest na stronie <http://baztech.icm.edu.pl/info.html#bazy>.

[7] NAHOTKO, M. *Naukowe czasopisma elektroniczne*. Warszawa: SBP, 2007, s. 98–100. ISBN 978-83-89316-73-8.

[8] Czasopisma występujące na liście BazTech i jednocześnie rejestrowane w DOAJ (według stanu z 15 maja 2009 r.): „Acta Chromatographica”, „Acta Geologica Polonica”, „Geochronometria”, „Journal of Automation”, „Mobile Robotics & Intelligent Systems”, „Oceanologia”, „Optica Applicata”, „Polish Journal of Chemical Technology”, „Polish Maritime Research”, „Transport Problems: an International Scientific Journal” (Problemy Transportu).

[9] Pismo podpisane przez dyrektora ICM UW dostępne jest na witrynie BazTech-u pod adresem: http://baztech.icm.edu.pl/wydawcy_list.pdf.

[10] Wyniki badań wydawców naukowych przeprowadzonych w 2007 r. przedstawiono w: NIEZGÓDKA, M., TARKOWSKI, A. Projekt DIR jako przykład praktycznej realizacji idei Open Access. *Prezentacja na IV Ogólnopolskiej Konferencji EBIB: Internet w bibliotekach. Open Access. W: E-LIS E-pronts in Library and Information Science* [on-line]. [Dostęp 17 maja 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://eprints.rclis.org/archive/00012469/>.

W kierunku bazy pełnotekstowej - inicjatywy BazTech / Lidia Derfert-Wolf, // W: Bibliograficzne bazy danych : kierunki rozwoju i możliwości współpracy. Bydgoszcz, 27-29 maja 2006. - [Warszawa] : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, K[omisja] W[ydawnictw] E[lektronicznych], Redakcja "Elektronicznej Biblioteki", 2009. - (EBIB Materiały konferencyjne nr 19). - ISBN: 83-921757-5-1. -Tryb dostępu : <http://www.ebib.info/publikacje/matkonf/mat19/derfert.php>